

Etică profesională și proprietate intelectuală – Note de curs

LEGE NR. 206 DIN 27 MAI 2004 PRIVIND BUNA CONDUITA ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ, DEZVOLTAREA TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE

Act de bază

#B: Legea nr. 206/2004

Acte modificatoare

#M1: Legea nr. 398/2006

#M2: Ordonanța Guvernului nr. 28/2011

#M3: Ordonanța Guvernului nr. 2/2016

Modificările și completările efectuate prin actele normative enumerate mai sus sunt scrise cu font italic. În fața fiecărei modificări sau completări este indicat actul normativ care a efectuat modificarea sau completarea respectivă, în forma #M1, #M2 etc.

#B

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

#M2

ART. 1

(1) Buna conduită în activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de inovare, denumite în continuare activități de cercetare-dezvoltare, se bazează pe un ansamblu de norme de bună conduită și de proceduri destinate respectării acestora.

(2) Normele de bună conduită sunt prevăzute în prezenta lege și sunt completate și detaliate în Codul de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare, denumit în continuare Codul de etică, prevăzut de Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, precum și în codurile de etică pe domenii, elaborate conform art. 7 lit. b).

(3) Procedurile destinate respectării acestor norme sunt reunite în Codul de etică, cu respectarea prevederilor prezentei legi și ale Legii educației naționale nr. 1/2011.

(4) Respectarea acestor norme de către categoriile de personal ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, prevăzute în Legea nr. 319/2003, precum și de către alte categorii de personal, din mediul public sau privat, ce beneficiază de fonduri publice de cercetare-dezvoltare, determină buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare.

#M2

ART. 2

Normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare includ:

- a) norme de bună conduită în activitatea științifică;*
- b) norme de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;*
- c) norme de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării-dezvoltării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare-dezvoltare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare;*
- d) norme de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare-dezvoltare;*
- e) normele de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.*

#M2

ART. 2[^]1

(1) *Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la art. 2 lit. a), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:*

- a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;*
- b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;*
- c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare-dezvoltare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau*

anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare.

(2) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la [art. 2 lit. b\)](#), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

- a) plagiatul;
- b) autoplagiatul;
- c) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
- d) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
- e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;
- f) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice universitare ori pentru posturi de cercetare-dezvoltare.

(3) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la [art. 2 lit. c\)](#), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

- a) nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;
- b) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- c) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

(4) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la [art. 2 lit. d\)](#), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

- a) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
- b) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
- c) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
- d) abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;
- e) obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare din subordine;
- f) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare prevăzute în prezenta lege, în [Legea nr. 1/2011](#), în Codul de etică, în codurile de etică pe

domenii, în regulamentele de organizare și funcționare a instituțiilor de cercetare-dezvoltare, respectiv în cartele universitare, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către comisiile de etică conform [art. 11](#) alin. (6) din prezenta lege sau de către Consiliul Național de Etică, conform [art. 326](#) din Legea nr. 1/2011.

(5) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la [art. 2](#) lit. e) sunt detaliate în Codul de etică sau în codurile de etică pe domenii.

(6) Următoarele situații pot de asemenea să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare:

- a) participarea activă în abateri săvârșite de alții;
- b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea comisiei de etică prevăzute la [art. 9](#) sau a Consiliului Național de Etică;
- c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confectionate;
- d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare-dezvoltare.

#B

ART. 3

Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării-dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită.

#M2

ART. 4

(1) În sensul prezentei legi, următorii termeni sunt definiți după cum urmează:

- a) coautor al unei publicații - orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- b) confectionarea de rezultate sau date - raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;
- c) falsificarea de rezultate sau date - raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite; manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor; alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate;
- d) plagiatul - expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
- e) autoplagiatul - expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale.

(2) Abaterile grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare sunt cele prevăzute la [art. 310](#) din Legea nr. 1/2011.

#M2

ART. 4¹

(1) Situațiile de conflicte de interese în cadrul activităților prevăzute la [art. 2](#) lit. c) se prevăd în regulamentele de organizare și funcționare a organelor autorităților publice centrale sau locale, cu ori fără personalitate juridică, ce coordonează competiții, concursuri sau evaluări în domeniul cercetării-dezvoltării, în alte acte normative aplicabile respectivelor proceduri de evaluare, inclusiv în pachetele de informații ale competițiilor de proiecte, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare.

(2) O persoană nu poate participa în mod direct, ca expert evaluator, sau indirect, prin luarea de decizii nominale de selecție directă ori excludere a experților evaluatori însărcinați cu evaluarea unei instituții, unui proiect, unei oferte sau unui candidat, dacă respectiva persoană face parte din lista de personal a instituției, proiectului ori a ofertei evaluate sau a altor proiecte ori oferte depuse spre finanțare în cadrul aceleiași linii de finanțare, licitații sau cereri de ofertă ori dacă se află în următoarea relație cu candidatul sau cu persoanele din lista de personal a proiectelor, ofertelor ori instituțiilor evaluate: sunt soți, afini sau rude până la gradul al III-lea inclusiv.

(3) În sensul prezentei legi, lista de personal a unui proiect sau a unei oferte este constituită din persoanele nominalizate în propunerea de proiect ori în oferta supusă evaluării, inclusiv directorul de proiect, și, în cazul proiectelor realizate în parteneriat între mai multe instituții sau unități, din responsabili de proiect.

#M2

ART. 4²

(1) Sesizările privind abaterile de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare sunt analizate în două etape detaliate în Codul de etică:

a) analiza la nivelul instituției în cadrul căreia presupusele abateri s-au produs, denumită prima etapă, care se desfășoară conform [art. 11](#) și prevederilor Codului de etică;

b) analiza la nivelul Consiliului Național de Etică, denumită etapa a doua.

(2) Consiliul Național de Etică are obligația să analizeze sesizări sau contestații în oricare dintre următoarele cazuri:

a) dacă prima etapă a produs un raport în termenul prevăzut la [art. 11](#) alin. (3) și dacă la sesizare sau contestație este anexată o copie simplă, în format scris ori electronic, după raportul elaborat în cadrul primei etape;

b) dacă prima etapă nu a produs un raport în termenul prevăzut la [art. 11](#) alin. (3).

#M3

(3) *** Abrogat

#M2

(4) Pentru contestații ce se încadrează în situația prevăzută la alin. (2) lit. a), Consiliul Național de Etică informează în scris și pe căi electronice instituția vizată de contestație în termen de două zile lucrătoare de la primirea contestației.

(5) Consiliul Național de Etică poate analiza abateri de la normele de bună conduită și în urma autosesizării.

(6) Pe perioada analizei Consiliului Național de Etică, instituția sau instituțiile vizată/vizate de sesizare ori de contestație pune/pun la dispoziția Consiliului Național de Etică orice date, documente sau probe materiale cerute de acesta.

(7) Consiliul Național de Etică elaborează un raport în termen de maximum 90 de zile calendaristice de la data primirii sesizării sau a contestației prevăzute la alin. (2) ori de la data autosesizării; raportul conține hotărârea argumentată privind existența unei sau unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, precum și identificarea persoanelor vinovate și sancțiunile propuse, dacă este cazul; raportul se face public pe site-ul web al Consiliului Național de Etică.

#B

CAPITOLUL II

Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării

ART. 5

(1) În vederea coordonării și monitorizării aplicării normelor de conduită morală și profesională în activitățile de cercetare-dezvoltare, se înființează Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, denumit în continuare Consiliul Național de Etică, organism consultativ, fără personalitate juridică, pe lângă autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

(2) Componenta și Regulamentul de organizare și funcționare ale Consiliului Național de Etică se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

#M2

(3) Membrii Consiliului Național de Etică trebuie să fie persoane cu activitate recunoscută în domeniul cercetării-dezvoltării și/sau specialiști în domeniul juridic și în domeniul eticii cercetării și științei.

(4) Pentru activitatea desfășurată, membrii Consiliului Național de Etică și membrii grupurilor de lucru ale acestuia, care nu sunt membri ai Consiliului Național de Etică, primesc o indemnizație lunară din bugetul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, în raport cu activitatea depusă.

(5) Indemnizația membrilor, cheltuielile de funcționare și cheltuielile de deplasare aferente funcționării Consiliului Național de Etică și grupurilor de lucru ale acestuia se asigură din bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică,

care asigură secretariatul tehnic și sprijinul executiv pentru activitatea consiliului, potrivit reglementărilor în vigoare.

#B

ART. 6

În sensul prezentei legi, autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare este Ministerul Educației și Cercetării.

ART. 7

Consiliul Național de Etică are următoarele atribuții:

#M2

- a) propune modificări ale Codului de etică;*
- b) elaborează coduri de etică pe domenii științifice, pe care le propune spre aprobare autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare;*
- c) *** Abrogată*

#B

- d) urmărește aplicarea și respectarea de către unitățile și instituțiile de cercetare-dezvoltare, precum și de către personalul de cercetare-dezvoltare a dispozițiilor legale referitoare la normele de conduită morală și profesională;*
- e) formulează opinii și recomandări în legătură cu problemele de natură etică ridicate de evoluția științei și a cunoașterii;*

#M2

f) analizează cazurile referitoare la încălcarea normelor de bună conduită, în urma sesizărilor sau contestațiilor ori prin autosesizare;

f¹) emite hotărâri prin care se constată dacă a fost realizată o abatere de la normele de bună conduită; în cazurile în care au fost constatate abateri, hotărârile numesc persoana sau persoanele fizice vinovate de respectivele abateri și stabilesc sancțiunile ce urmează a fi aplicate;

#B

g) îndeplinește și alte atribuții stabilite de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

#M2

ART. 8

(1) Consiliul Național de Etică își poate constitui grupuri de lucru pe domenii de știință și tehnologie, cu statut permanent sau temporar, potrivit prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului Național de Etică, în condițiile legii.

*(2) *** Abrogat*

#B

(3) Consiliul Național de Etică are un aparat propriu de lucru și, atunci când este cazul, poate apela la experți.

CAPITOLUL III

Comisiile de etică

ART. 9

(1) Unitățile și instituțiile care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, unitățile și/sau instituțiile care conduc programe de cercetare-dezvoltare, precum și unitățile care asigură valorificarea rezultatelor sunt responsabile pentru respectarea normelor și a valorilor etice în cercetare-dezvoltare.

(2) În cadrul unităților și al instituțiilor prevăzute la alin. (1) se înființează comisii de etică, pe lângă consiliile științifice sau, după caz, pe lângă consiliile de administrație.

(3) Componenta comisiilor de etică este propusă de consiliile științifice sau, după caz, de consiliile de administrație și se aprobă prin ordin al conducătorului instituției sau al unității prevăzute la alin. (1).

ART. 10

Atribuțiile comisiilor de etică sunt următoarele:

a) urmăresc în cadrul unităților sau al instituțiilor respectarea codurilor de etică specifice domeniului;

#M2

b) *numesc comisii de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare aduse în atenția lor în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare.*

#M2

ART. 11

(1) *Procedurile pe care comisia de etică, respectiv comisia de analiză le desfășoară în cazul sesizărilor scrise, inițiate de persoane fizice sau juridice cunoscute, ori în urma autosesizării sunt detaliate în Codul de etică, cu respectarea prevederilor prezentei legi.*

(2) *Comisia de etică și comisia de analiză păstrează confidențială identitatea autorului sesizării, conform procedurilor detaliate în Codul de etică.*

(3) *Comisia de analiză elaborează un raport care se aprobă de către comisia de etică, se comunică autorului sesizării în scris și se face public pe site-ul web al instituției în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării; în cazul constatării unor abateri de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, raportul numește persoanele vinovate și stabilește una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la [art. 11¹](#); persoanele vinovate pot fi diferite de persoanele vizate în textul sesizării.*

(4) *Raportul comisiei de analiză este avizat de către consilierul juridic al instituției. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de analiză revine instituției.*

(5) *Raportul comisiei de analiză poate fi contestat la Consiliul Național de Etică de către persoana sau persoanele găsite vinovate ori de către autorul sesizării; contestația va conține obligatoriu o copie simplă după sesizarea inițială și după raportul comisiei de analiză.*

(6) În cazul în care o contestație nu a fost înaintată către Consiliul Național de Etică în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării prevăzute la alin. (3), sancțiunile stabilite de comisia de analiză sunt puse în aplicare de către conducătorul instituției sau de către consiliul de administrație, după caz, în termen de 45 de zile calendaristice de la data comunicării raportului conform alin. (3).

#M2

ART. 11¹

Pentru abaterile constatate de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, conducerea unității sau instituției aplică personalului de cercetare-dezvoltare una ori mai multe dintre următoarele sancțiuni, cu respectarea prevederilor art. 11 alin. (6):

- a) avertisment scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;
- d) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între 1 an și 10 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs;
- e) destituirea din funcția de conducere din instituția de cercetare-dezvoltare;
- f) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

#M2

ART. 12 *** Abrogat

#B

ART. 13

La elaborarea normelor referitoare la etică, precum și în derularea efectivă a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare se vor respecta reglementările internaționale la care România este parte.

#M2

ART. 14

(1) Pentru abaterile constatate de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, Consiliul Național de Etică stabilește aplicarea uneia sau mai multora dintre următoarele sancțiuni:

- a) avertisment scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;

#M3

- c) *** Abrogată
- d) *** Abrogată

#M2

e) retragerea titlului didactic universitar sau a gradului de cercetare ori retrogradarea;

f) destituirea din funcția de conducere din instituția de cercetare-dezvoltare;

g) desfacerea disciplinară a contractului de muncă;

h) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice destinată cercetării-dezvoltării;

i) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între 1 an și 10 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs;

j) îndepărtarea persoanei/persoanelor respective din echipa de realizare a proiectului;

k) oprirea finanțării proiectului;

l) oprirea finanțării proiectului, cu obligativitatea returnării fondurilor.

(1¹) Sancțiunile stabilite de Consiliul Național de Etică sunt puse în aplicare de către organisme sau persoanele îndreptățite legal pentru aceasta, conform prevederilor [art. 326](#) din Legea nr. 1/2011.

(1²) Se interzice ocuparea posturilor de cercetare-dezvoltare de către persoane care se fac vinovate de abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare. Se anulează concursul pentru un post de cercetare-dezvoltare ocupat, iar contractul de muncă cu instituția de cercetare-dezvoltare încetează de drept, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare. Constatarea abaterilor grave și identificarea persoanelor vinovate se fac de către Consiliul Național de Etică, conform legii.

#B

(2) De asemenea, pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute în Codul de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare, precum și sancțiunile prevăzute în [Legea nr. 64/1991](#) privind brevetele de invenție, republicată, cu modificările ulterioare, în [Legea nr. 129/1992](#) privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și în [Legea nr. 8/1996](#) privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

ART. 15

Codurile etice pe domenii ale cercetării se elaborează de Consiliul Național de Etică, în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare.

ART. 16

Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.
